Miary oceny reguł asocjacyjnych

Marzena Kryszkiewicz Politechnika Warszawska

Relatywne wsparcie reguly asocjacyjnej

 Relatywne wsparcie reguły asocjacyjnej X → Y jest definiowane jako prawdopodobieństwo współwystąpienia X i Y:

$$rSup(X \rightarrow Y) = P(XY) = sup(XY) / |D|$$
.

 Własność. Relatywne wsparcie zależy od prawdopodobieństwa wystąpienia bazy reguły, ale nie zależy od prawdopodobieństwa wystąpienia jej poprzednika, ani następnika.

2

Zaufanie reguły asocjacyjnej

 Zaufanie reguły asocjacyjnej X → Y jest definiowane jako warunkowe prawdopodobieństwo wystąpienia Y pod warunkiem wystąpienia X:

$$conf(X \rightarrow Y) = P(XY) / P(X).$$

 Własność. Zaufanie zależy od prawdopodobieństw wystąpienia poprzednika i bazy reguły, ale nie zależy od prawdopodobieństwa wystąpienia jej następnika.

(Nie)zależność zdarzeń

• X i Y są *niezależne*, jeśli:

 $P(XY) = P(X) \times P(Y)$.

• Wpp. są zwane zależnymi.

• Naturalna interpretacja:

- Jeżeli P(XY) > P(X) * P(Y), to X i Y są zależne pozytywnie.
- Jeżeli P(XY) = P(X) * P(Y), to X i Y są niezależne.
- Jeżeli P(XY) < P(X) * P(Y), to X i Y są zależne negatywnie.
- Własność. Fakt, że P(XY) ≠ P(X) * P(Y) nie określa stopnia, w jakim X i Y są zależne.

.

Zaufanie a (nie)zależność zdarzeń...

Tld	Χ	
1		Х
2		Х
3		Χ
4		Х
5		Χ
6		Χ
7		Χ
8		Х
9	Х	Χ
10	Х	

- $P(X) = \frac{2}{10}$, $P(Y) = \frac{9}{10} \Rightarrow P(X) \times P(Y) = 0.18$.
- $P(XY) = \frac{1}{10} = 0.1 < 0.18 = P(X) \times P(Y)$, czyli X i Y są zależne negatywnie.
- $conf(X \rightarrow Y) = P(XY) / P(X) = \frac{1}{2}$.
- $P(X) = \frac{2}{10}$, $P(\overline{Y}) = \frac{1}{10} \Rightarrow P(X) \times P(\overline{Y}) = 0.02$.
- $P(X\overline{Y}) = \frac{1}{10} = 0.1 > 0.02 = P(X) \times P(\overline{Y})$, czyli X i $\overline{Y}$ są zależne pozytywnie.
- $conf(X \rightarrow \overline{Y}) = P(X\overline{Y}) / P(X) = \frac{1}{2}$.

Zaufanie a (nie)zależność zdarzeń

Tld		
1		Х
2		х
3		Х
4		х
5		Х
6		х
7		Х
8	Х	Х
9	Х	Х
10	Х	

- $P(X) = \frac{3}{10}$, $P(Y) = \frac{9}{10} \Rightarrow P(X) \times P(Y) = 0.27$.
- $P(XY) = \frac{2}{10} = 0.2 < 0.27 = P(X) \times P(Y)$, czyli X i Y są zależne negatywnie.
- $conf(X \rightarrow Y) = P(XY) / P(X) = \frac{2}{3}$.
- $P(X) = \frac{3}{10}$, $P(\overline{Y}) = \frac{1}{10} \Rightarrow P(X) \times P(\overline{Y}) = 0.03$.
- $P(X\overline{Y}) = \frac{1}{10} = 0.1 > 0.03 = P(X) \times P(\overline{Y})$, czyli X i $\overline{Y}$ są zależne pozytywnie.
- $conf(X \rightarrow \overline{Y}) = P(X\overline{Y}) / P(X) = \frac{1}{3}$.

0

Współczynnik podniesienia (lift)

· Współczynnik podniesienia (ang. lift) dla reguły asocjacyjnej X → Y jest definiowany jako stosunek prawdopodobieństwa warunkowego wystąpienia Y pod warunkiem wystąpienia X do prawdopodobieństwa wystąpienia Y:

$$lift(X \rightarrow Y) = \frac{conf(X \rightarrow Y)}{P(Y)} = \frac{P(XY)}{P(X) \times P(Y)}$$

Własność.

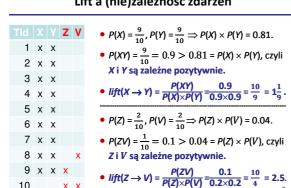
(Nie)zależność	Warunek na	Równoważny	Równoważny
	(nie)zależność	warunek	warunek
Y i X są zależne pozytywnie	$P(XY) > P(X) \times P(Y)$	$lift(X \rightarrow Y) > 1$	$lift(Y \rightarrow X) > 1$
Y i X są niezależne	$P(XY) = P(X) \times P(Y)$	$lift(X \rightarrow Y) = 1$	$lift(Y \rightarrow X) = 1$
Y i X sa zależne negatywnie	$P(XY) < P(X) \times P(Y)$	$lift(X \rightarrow Y) < 1$	$lift(Y \rightarrow X) < 1$

Własność.

$$lift(X{\rightarrow}Y)=lift(Y{\rightarrow}X).$$

Lift a (nie)zależność zdarzeń • $P(X) = \frac{9}{10}$, $P(Y) = \frac{9}{10} \Rightarrow P(X) \times P(Y) = 0.81$. 1 x x • $P(XY) = \frac{9}{10} = 0.9 > 0.81 = P(X) \times P(Y)$, czyli 2 x x X i Y są zależne pozytywnie. 3 x x • $lift(X \to Y) = \frac{P(XY)}{P(X) \times P(Y)} = \frac{0.9}{0.9 \times 0.9} = \frac{10}{9} = 1\frac{1}{9}$. 5 x x • $P(Z) = \frac{1}{10}$, $P(V) = \frac{1}{10} \Rightarrow P(Z) \times P(V) = 0.01$. 6 x x • $P(ZV) = \frac{1}{10} = 0.1 > 0.01 = P(Z) \times P(V)$, czyli Z i V są zależne pozytywnie. 7 x x 8 x x • $lift(Z \to V) = \frac{P(ZV)}{P(Z) \times P(V)} = \frac{0.1}{0.1 \times 0.1} = \frac{10}{1} = 10.$ 9 x x 10

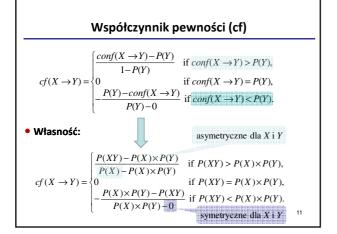
Lift a (nie)zależność zdarzeń

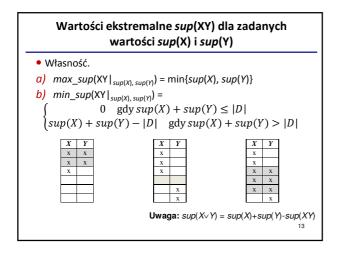
Współczynnik pewności (cf)...

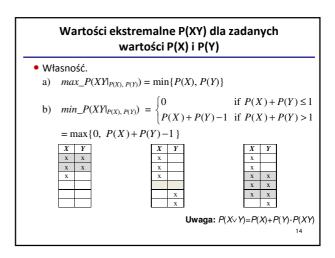
 Współczynnik pewności (ang. certainty factor, cf) dla reguły asocjacyjnej $X \rightarrow Y$ jest definiowany jako stopień, w jakim prawdopodobieństwo wystąpienia Y może ulec zmianie pod warunkiem wystąpienia X:

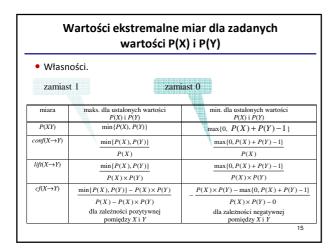
$$cf(X \to Y) = \begin{cases} \frac{conf(X \to Y) - P(Y)}{1 - P(Y)} & \text{if } conf(X \to Y) > P(Y), \\ 0 & \text{if } conf(X \to Y) = P(Y), \\ -\frac{P(Y) - conf(X \to Y)}{P(Y) - 0} & \text{if } \frac{conf(X \to Y) < P(Y)}{1}. \end{cases}$$

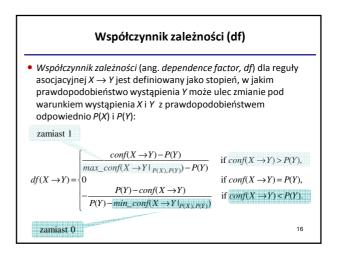

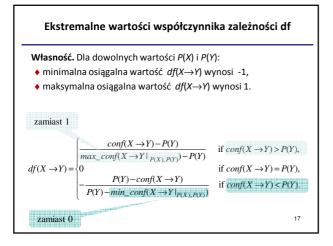
Wartości ekstremalne miar regułowych miara maks. min. P(XY) $conf(X \rightarrow Y)$ 0 $lift(X \rightarrow Y)$ $cf(X \rightarrow Y)$ dla zależności pozytywnej dla zależności negatywnej pomiędzy X i Y pomiędzy X i Y 12

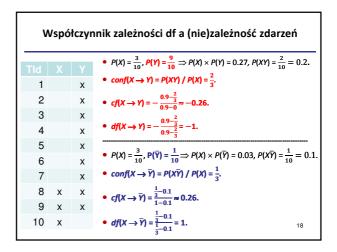

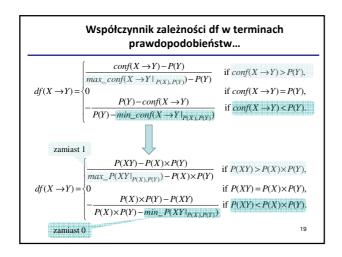

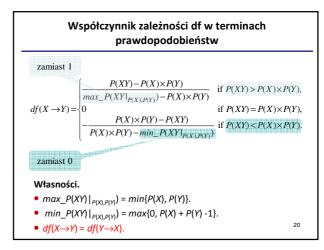

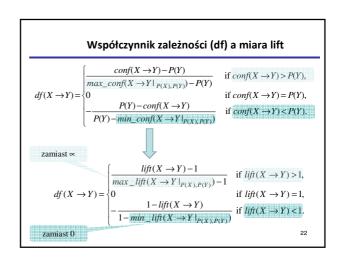

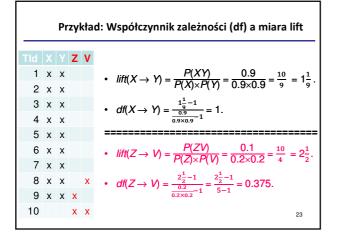

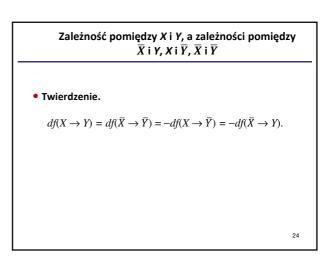

• Własność. • $df(X \rightarrow Y) = cf(X \rightarrow Y) = 0$, jeśli $P(XY) = P(X) \times P(Y)$. • $|df(X \rightarrow Y)| \ge |cf(X \rightarrow Y)|$, jeśli $P(XY) \ne P(X) \times P(Y)$. • Jeśli $P(XY) > P(X) \times P(Y)$ (czyli, gdy X i Y są zależne pozytywnie), to: $df(X \rightarrow Y) = \max\{cf(X \rightarrow Y), cf(Y \rightarrow X)\}$. • Jeśli $P(XY) < P(X) \times P(Y)$ (czyli, gdy X i Y są zależne negatywnie), to: $df(X \rightarrow Y) = cf(X \rightarrow Y)$, jeśli $P(X) + P(Y) \le 1$. | $|df(X \rightarrow Y)| > |cf(X \rightarrow Y)|$, jeśli P(X) + P(Y) > 1.

Iloraz współczynników podniesienia (lift-ratio) i miara wzrostu (growth)

lloraz współczynników podniesienia dla $X \rightarrow Y$ jest definiowany jako: lift-ratio $(X \to Y) = \frac{lift(X \to Y)}{lift(X \to \overline{Y})}$

Wzrost dla $X \rightarrow Y$ jest definiowany jako:

х х

Х

х х Х Х

Х

Twierdzenie. lift-ratio $(X \rightarrow Y) = growth(X \rightarrow Y)$. **Dowód.** lift-ratio $(X o Y) = \frac{lift(X o Y)}{lift(X o \overline{Y})}$

Bowod. Intradio(
$$X \to Y$$
) = $\frac{1}{\text{lift}}(X \to \overline{Y})$
= $\frac{P(XY)}{P(XY)} \cdot \frac{P(X\overline{Y})}{P(XY)} = \frac{1}{\text{growth}}(X \to Y)$

 $= \frac{P(XY)}{P(X) \times P(Y)} \cdot \frac{P(X\bar{Y})}{P(X) \times P(\bar{Y})} = growth(X \to Y).$ $\times X$ $\times X$ Przykład. Niech $\frac{P(XY)}{P(Y)} = \frac{4}{5}$, a $\frac{P(X\bar{Y})}{P(\bar{Y})} = \frac{2}{3}$. Wtedy, $growth(X \to Y) = 1.2$.

Przykład: Lift-ratio a (nie)zależność zdarzeń lift(X \rightarrow Y) = $\frac{P(XY)}{P(X) \times P(Y)} = \frac{0.9}{0.9 \times 0.9} = \frac{10}{9} = 1\frac{1}{9}$ Tld X Y Z V • $df(X \rightarrow Y) = \frac{10^{\frac{1}{9}-1}}{0.9\times0.9} = 1$. • $lift\text{-}ratio(X \rightarrow Y) = growth(X \rightarrow Y) = \frac{sup(XY)}{sup(Y)} : \frac{sup(X\overline{Y})}{sup(Y)} = \frac{9}{9} : \frac{0}{1} = \infty$. 1 x x 6 x x • $df(Z \to V) = \frac{2^{\frac{1}{2}-1}}{\frac{3^{2}}{0.2\times0.2}} = \frac{2^{\frac{1}{2}-1}}{5-1} = 0.375.$ • lift-ratio $(Z \to V) = growth(Z \to V) = \frac{sup(ZV)}{sup(V)} : \frac{sup(\overline{V})}{sup(\overline{V})} = \frac{1}{2} : \frac{1}{8} = 4.$ 7 x x 8 x x x 9 x x x

Iloraz szans (odds-ratio)

Iloraz szans dla $X \rightarrow Y$ jest definiowany następująco:

$$odds\text{-}ratio(X \rightarrow Y) = \frac{P(XY)}{P(XY)} : \frac{P(X\bar{Y})}{P(X\bar{Y})} = \frac{sup(XY)}{sup(XY)} : \frac{sup(X\bar{Y})}{sup(X\bar{Y})}. \frac{|X||Y|}{|X||X||X|}$$

Własność.

$$odds\text{-}ratio(X \to Y) = \frac{P(XY) \times P(\bar{X}\bar{Y})}{P(\bar{X}Y) \times P(X\bar{Y})} = \frac{sup(XY) \times sup(\bar{X}\bar{Y})}{sup(\bar{X}Y) \times sup(X\bar{Y})}.$$

Przykład. Niech $\frac{P(XY)}{P(XY)} = \frac{4}{1}$, a $\frac{P(X\overline{Y})}{P(X\overline{Y})} = \frac{2}{1}$. Wtedy, odds-ratio($X \to Y$) = 2.

Iloraz szans a (nie)zależność zdarzeń

Tid X Y Z V

• lift(X \rightarrow Y) =
$$\frac{P(XY)}{P(X) \times P(Y)} = \frac{0.9}{0.9 \times 0.9} = \frac{10}{9} = 1\frac{1}{9}$$
.

• lift(X \rightarrow Y) = $\frac{1\frac{1}{9}-1}{0.9 \times 0.9} = 1$.

• lift-ratio(X \rightarrow Y) = growth(X \rightarrow Y) = $\frac{\sup(XY)}{\sup(Y)} / \frac{\sup(XY)}{\sup(Y)} = \infty$.

• odds-ratio(X \rightarrow Y) = $\frac{\sup(XY) \times \sup(XY)}{\sup(XY) \times \sup(XY)} = \frac{9 \times 1}{0 \times 0} = \infty$.

• odds-ratio(X \rightarrow Y) = $\frac{\sup(XY) \times \sup(XY)}{\sup(XY) \times \sup(XY)} = \frac{9 \times 1}{0 \times 0} = \infty$.

• lift(Z \rightarrow V) = $\frac{P(ZV)}{P(Z) \times P(V)} = 0.12 = \frac{10}{0.2 \times 0.2} = \frac{1}{4} = 2\frac{1}{2}$.

• df(Z \rightarrow V) = $\frac{2\frac{1}{2}-1}{0.2 \times 0.2} = \frac{1}{5-1} = 0.375$.

8 \times \times X \times \tim

Literatura...

- ♦ Sergey Brin, Rajeev Motwani, Craig Silverstein: Beyond Market Baskets: Generalizing Association Rules to Correlations. SIGMOD Conference 1997: 265-276
- Marzena Kryszkiewicz: Dependence Factor for Association Rules. ACIIDS (2) 2015: 135-145
- ♦ Marzena Kryszkiewicz: Dependence Factor as a Rule Evaluation Measure. Challenges in Computational Statistics and Data Mining 2016: 205-223
- ♦ Marzena Kryszkiewicz: Virtual Balancing of Decision Classes. ACIIDS (1) 2017: 673-684
- ♦ Marzena Kryszkiewicz: ACBC-Adequate Association and Decision Rules Versus Key Generators and Rough Sets Approximations. Fundam. Inform. 148(1-2): 65-85 (2016)

Literatura

♦ Shortliffe, E. and Buchanan, B.: A model of inexact reasoning in medicine. Mathematical Biosciences, vol. 23, 351-379 (1975)

30

■ Tabela. Porówanie wartości $lift(X \rightarrow Y)$, $cf(X \rightarrow Y)$ oraz $df(X \rightarrow Y)$, $gdy P(X) + P(Y) \le 1$ ■ Tabela. Porówanie wartości $lift(X \rightarrow Y)$, $cf(X \rightarrow Y)$ oraz $df(X \rightarrow Y)$, $gdy P(X) + P(Y) \le 1$ ■ P(X) P(Y) P(XY) P(XY) P(Y) | ||ft(X \rightarrow Y) ||ft(X \rightarrow

• Tabela. Porówanie wartości lift($X \rightarrow Y$), $cf(X \rightarrow Y)$ oraz $df(X \rightarrow Y)$, gdy $P(X) + P(Y) > 1$							
P(X)	P(Y)	P(XY)	$P(X)\times P(Y)$	$lift(X \rightarrow Y)$	$cf(X \rightarrow Y)$	$cf(Y \rightarrow X)$	$df(X \rightarrow Y) = df(Y \rightarrow X)$
0.80	0.60	0.60	0.48	1.25	0.38	1.00	1.00
0.80	0.60	0.55	0.48	1.15	0.22	0.58	0.58
0.80	0.60	0.50	0.48	1.04	0.06	0.17	0.17
0.80	0.60	0.48	0.48	1.00	0.00	0.00	0.00
0.80	0.60	0.45	0.48	0.94	-0.06	-0.06	-0.37
0.80	0.60	0.40	0.48	0.83	-0.17	-0.17	-1.00